

איכות הסביבה / אופירה אילון

סוף-סוף ישראל נלחמת בהתחממות כדור הארץ

לעקוב אחר ביצועה ולדאוג שכל סעיף מסעיפיה ייושם, גם כרי לעמוד בהתחייבויות הבינלאומיות, וגם כרי לשפר את איכות חיינו ואיכות הסביבה שבה אנו חיים.

עלות התוכנית שאושרה בממשלה היא מיליונים בשנה, אך התועלת ממנה נאמדת במיליארדים. קל יחסית לכמת את התועלת הזו - שהרי כל קוט"ש חשמל שנחסך מונע פליטה של כ-0.7 ק"ג של פחמן דו-חמצני וכל ליטר דלק שנחסך או סולר שלא נשרף ניתן לכימות כלכלי

וסביבתי ישיר. האתגר הנוסף הוא להכין את ישראל לקראת שינויי האקלים. במקרה זה, מדובר בהשקעה של מיליארדים ובקשיים רבים יותר בהערכת הסיכון וגם בהערכת התועלת. מדובר במוכנות לקראת עליית מפלס פני הים, לשינויים במערכת המים הטבעיים שלנו, להתאמת החקלאות לשינוי משטר הגשמים, להיערכות מערכת הבריאות לקראת מחלות שמקורן בשינויי האקלים, והתאמת המבנים למזג אוויר קיצוני יותר.

זהו אתגר אדיר, אך דומה שעדיין אינו תופס את תשומת הלב הציבורית והפוליטית. להיערכות לדברים שישפיעו עלינו רק בעוד עשרות שנים אין נדאות פוליטית. הסיכוי שישראל תיערך מערכתית לשינויי האקלים נמוך מאוד. הבעיה היא שאם מסתכלים החוצה מהחלון, רואים שינויי האקלים כבר כאן.

הכנות היא מרצה במוסד שמואל נאמן בטכניון

שמעון פרס, בוועידת האקלים בקופנהגן 2009

מה שלא עשו הדי לטות ממשלה קודם מות בנושאי איכות סביבה בכלל ונושאי אנרגיה בפרט, מה שלא עשו מאות דו"חות המצביעים על עלות עצומה למשק של נזק ויהום האוויר בישראל (הנגרם בעיקר משריפת דלקים) - עשה חורף חם אחד ב-2010.

בסוף נובמבר אישרה הממשלה את התוכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה, ואת מתווה תוכנית הפעולה ליישומה. לצורך יישומה יושקעו 2.2 מיליארד שקל בעשור הקרוב, כשכשנ-

עם זאת, התוכנית ללא ספק חסרה: במ"ת תכונתה הנוכחית היא מציגה אמצעים שיביאו להפחתה של 13 מיליון טונות פחמן דו-חמצני בלבד, היקף שאינו מספיק מבחינת ההתחייבויות. ניתן יהיה להגיע להפחתות נוספות באמצעות הטמעת אנרגיות מתחדשות, יישום מדיניות המשרד להגנת הסביבה להפרדה במקור וטיפול בפסולת האורגנית (שהיא המקור לפליטת מתאן - גז חממה אקטיבי יותר מפחמן דו-חמצני). בנ"ס, נדרשת השקעת משאבים בהקמת תשתית לתחבורה ציבורית. הבאת החלטה כזו אל שולחן הממשלה אינה ברורה מאליה. גם ההצבעה על מימוש התוכנית פה אחד אינה טריוויאלית. אך כעת, לאחר שאושרה, צריכים משרדי הממשלה לפעול במהירות ולקדם את התוכניות.

ומה באשר לציבור בישראל? עליו מוטלת החובה לדרוש את מימוש התוכנית,

תיים הראשונות יושקעו יותר משתי עשרות הסכום (539 מיליון שקל) כדי לתמרץ את הממשלה להפחתת רכיפה ועידור לנושא. סוף-סוף הפנייה מהממשלה שהיא חייבת לעשות סדר. פעולות מקיפה הנוגעת כמעט לכל תחום בחיינו, ולורק כרי להפחית את פליטות גזי החממה.

נכון, תרומתה של ישראל למאזן הכולל של פליטות אלה זניח, ואולם כמדינה החברה ב-OECD, שרוצה להתברג בין 15 הכלכלות המובילות בעולם וכמדינה הנישאת על גלי התהילה של חרשנות ומקוריות, חשוב שהממשלה תבין שהיא חייבת לקחת אחריות על מעשיה. לשם כך הוקצו התקציבים שביאו להפחתות הנדרשות, כפי שהתחייב הנשיא שמעון פרס בוועידת האקלים בקופנהגן לפני כשנה - הפחתה של 20% מתחת לתרחיש העסקים הרגיל השקולים להפחתה של 22 מיליון טון פחמן דו-חמצני.